

Es molt de doldre que havent tants companys que frueixen dels beneficis de la caseta, el dia que la vàrem aixecar per posar-hi els pilans hagueren d'ajudar-nos uns banyistes, que no coneixem, ja que el nostre esforç no bastava per a fer la feina.

— Han ingressat com a socis a la nostra entitat l'amic Joan Basas (reingrés) i la seva filla, senyoreta Antònia Basas. Benvinguts!

— Des d'aquí agraïm l'ajut rebut per a la nostra Festa Esperantista de Primavera, de la Generalitat de Catalunya, Magatzems Jorba, Casa Santiveri, S. A., Casa Vilardell, Martini Rossi, Fills del Doctor Andreu, Sedes Gutermann, Casa Bayer, Química Comercial i Farmaceutica i Indústries Gràfiques Seix i Barral.

Programa

Dia 12 de maig. — Acampada a la Colònia Güell.

Dia 13 de maig. — Festa de Primavera a la Colònia Güell, organitzada per la Societat Naturista de Barcelona i per "Paco kaj Amo".

Dies 20 i 21 de maig. — Excursió a les Guillerries, sota el següent itinerari: Vic, La Teuleria, Sau, Taverlet, Rupit (dormir), El Far, Susqueda, Pasteral i Girona.

Pressupost: 12 ptes. Vocal: Casanellas.

Caldrà inscriure's per tal de gestionar el bitllet reduït.

Dia 27 de maig. — Visita al Parc Zoològic i al Aquàrium del Parc de la Ciutadella.

Sortida del Paco a les 9'15. Vocal: Nagore.

Dia 2 de juny. — Festa Literària de tancament de curs en el nostre estatge. A les 10 del vespre.

1.er Parlament en Esperanto a càrrec del nostre consoci i president de K. E. F. En Sabastià Alberich.

2.^{on} Informe del curs pel professor president del Paco En Ramon Fernández.

3.er Recital de poesies pels alumnes concurrents al curs.

4.^{ar} Repartiment de premis de constància i traducció.

5.e Projectió de la pel·lícula presa el dia de la Festa de Primavera per uns aficionats.

Dia 3 de juny. — Inauguració de la temporada de banys a la nostra tenda de Badalona.

Tipografia DELTA - Corts, 312 - Telèfon 31924

BULTENO DE ESPERANTA SOCIETO

Paco kaj Amo

Fondita en 1907

Strato Planeta, 16, pral. (Plaça del Sol)

La nostra festa

Degut al mal estat del temps, la nostra Festa de Primavera fou suspesa.

Des de primeres hores del matí, l'estació de Sant Boi era insuficient per a contenir la gran gentada que anava arribant de Barcelona amb l'esperança que el temps canviaria. Com sigui que la pluja era cada vegada més persistent, foren molts els companys que s'entornaren a Barcelona.

D'altres, en nombre de 150, marxàrem sota la pluja a la Colònia Güell, on esmorzàrem junt a l'església del poble, obra admirable del gloriós arquitecte Gaudí.

El nostre bon amic i fervent esperantista de la Colònia Güell, Mossèn Martí, va mostrar-nos amb tot detall, l'obra arquitectònica del temple on es veu el geni immortal d'en Gaudí, traduït en pedres i columnes, en voltes i capitells.

Gràcies a l'interès del "samideano" Martí, tinguérem un espaiós local del poble on al matí, després d'esmorzar, tingué lloc una festa literària en la qual prengueren part companys del Paco, Barcelona Stelo, S. N. B., Associació d'Idealistes Pràctics, P. U. I. L. i A. E. P. La festa fou del gust de tothom.

Mentre dinàvem, alguns companys del Paco, S. N. B., Barcelona Stelo i Associació d'Idealistes Pràctics, sota la direcció dels amics Coll i Joaquim Peiró, assajàrem la comèdia "El fill d'en Rafeques" que fou representada a la tarda amb èxit davant un públic nombrós que omplia de bat a bat la vasta sala on tenia lloc la festa.

Després de cantar algunes cançons esperantistes finalitzades per "La Spero" i amb unes paraules del president del Paco, company Fernández, acabà l'acte.

D'acord amb la Societat Naturista de Barcelona, la Festa Esperantista de Primavera i la Festa Naturista de Primavera es faran en comú el dia 13 de maig a la mateixa encontrada de la Colònia Güell.

Per tant, totes les organitzacions adherides a la nostra festa hauran d'assistir-hi amb el major nombre possible de concurrents, el dia 13 a la Colònia Güell.

La nostra única consigna d'aquests dies ha d'ésser
A la Festa Naturista-Esperantista del dia 13! Salut!

La historio de la banado

En la orientaj landoj la fondintoj de la religioj kutimigis la popolojn al la banado. Tie la religiestroj enmetis la lavadon kaj banadon inter la religiajn ekzercojn. Ĉe multaj orientaj popoloj ĝis nun la banado havas religian koloron. En la antikva epoko oni multe banis sin. La grekoj kun varma bano atendis siajn ŝatatajn gastojn. La romanoj konstruis grandiozajn publikajn banejojn kaj ili havis la proverbon: „en la banejo loĝas la saneco". Dum la mezepoko oni ne ŝatis bani. Dum la krucaj militoj la eŭropanoj konatigis kun la ban-kutimoj de la orientanoj, sed pro la timo de la teruraj epidemioj ili ne kuraĝis uzi komunajn banejojn, kiuj efektive estis la plej danĝeraj disvastigantoj de la infektaj malsanoj. Oni abomenis ankaŭ la lavadon de la manoj kaj vizaĝo, eĉ en la 17-a jarcento. Margareto Valois, unu el la plej altrangaj kaj plej belaj virinoj de la epoko, skribas pri si mem, ke ŝiaj manoj estas tre belaj, „kvankam jam de pli ol unu semajno ŝi ne lavis ilin". Kiam la sveda reĝino Kristino faris viziton al la franca kortego, laŭ aserto de atestantoj „ŝiajn manojn tiel dike kovris la malpuro ke eĉ la formojn de ŝiaj manoj oni ne povis vidi". En tiu tempo ankoraŭ ne ekzistis banĉambroj, eĉ en la reĝaj palacoj. Nuntempe jam estas ĝenerale konata fakto, ke la purigado de la haŭto estas tre bonfara kaj utila por la tuta organismo. Precipe la varma bano estas tre saniga, ĉar ĝi helpas la funkciadon de la renoj. En Japanujo, kie ekzistas multaj varmaj fontoj, ĉiutage pli ol duonmiliono da ho-

moj banas sin en varmega akvo de 40 centigradoj. Tio klarigas, ke la japanoj apartenas al la plej sanaj popoloj de la mondo.

De kiam oni uzas sunombrelon?

Laŭ la historiaj dokumentoj la unua sunombrelo apartenis al la edzino de la tria faraono el la dek-tria egipta dinastio. La formo de tiu ombrelo sekvis la liniojn de la palmfolio, ĝi estis farita el fleksita bambua kano kaj kovrita per tolo. De la egiptoj la ombrelon transprenis poste la grekoj kaj romanoj, ĉe kiuj ĝi fariĝis multe uzata objekto. Post la pereado de la antikva roma imperio la ombrelo forgesiĝis kaj la eŭropaj popoloj ekkonis ĝin nur en la 17-a jarcento, kiam ĝi venis al Peruo kaj Meksiko. La glora epoko de la ombrelo estis dum la tempo de la franca reĝo Ludoviko XV-a kaj liaj amikinoj. Ekzemple sinjorino Pompadour ricevis de la reĝo je unu fojo 100 ombrelojn. Unu el tiuj ombreloj, farita el pergameno, fariĝis mondfama, ĉar la fama pentristo Boucher ornamis ĝin per floroj, kiuj neniam velkos.

Noticiari

— En plena jventut ha mort el nostre bon amic Martí Sánchez.

Una rapida malaltia fou la causa per la qual ens deixés a l'edat de 25 anys. Estimat de tothom per la seva bondat i pel seu amor a l'Esperanto, viurà per sempre en nosaltres el seu record.

Rebi la seva familia el testimoniatge de la nostra condolença.

— Davant la suspensió del Congrès Català d'Esperanto que s'havia de celebrar a Ripoll, són molts els companys del Paco que tenen interès a assistir al Congrès Internacional de S. A. T., que tindrà lloc a València dels dies 1 al 15 d'agost.

Es aquesta una excel·lent ocasió per a conviure amb companys esperantistes obrers vinguts de tots els països i de conèixer la bella ciutat valenciana.

— Ha quedat instal·lada a Badalona la caseta de banys per a la present temporada. Els companys que l'han bastida amb el seu esforç són els següents: Ricard Luna, Tomàs Analecto, Angel Vidal, Evarist Lapcira, germans Fernández, Josep Francès, Ricard Alberich i Ramon Fernández.